

Jak funguje polarizovaná drenáž EPD160R

Polarizovaná drenáž EPD160R je určena pro ochranu úložných zařízení (obvykle potrubí v zemi) v oblasti bludných proudů v blízkosti tramvajových tratí se stejnosměrnou trakcí. Pro ochranu potrubí uloženého v zemi je potřebné, aby potrubí bylo proti zemi záporné a mělo potenciál alespoň $-0,85V$ proti zemi. Potenciál se měří proti elektrodě Cu/CuSO₄.

Napětí mezi kolejí a zemí je určeno procházejícím trakčním proudem a odporem koleje. Kolej není proti zemi dostatečně izolovaná a její napětí proti zemi ovlivňuje i potenciál okolní země, zemí tečou bludné proudy. Pokud je vlivem procházejícího proudu kolej proti zemi záporná, bude, i když mnohem méně záporná i okolní zem. Tím bude ale potrubí proti zemi kladné a bude korodovat. Aby se korozi zabránilo, je potřeba proudem z koleje posunout potenciál potrubí do záporné hodnoty.

Aby se zabránilo nežádoucímu přechránění potrubí, je potřeba proud regulovat podle potenciálu potrubí proti zemi. Minimalizace proudu, požadovaná v ČSN EN 50162, omezí rozpouštění kolejí a omezí i korozní působení chráněného potrubí na okolní nechráněné železo v zemi.

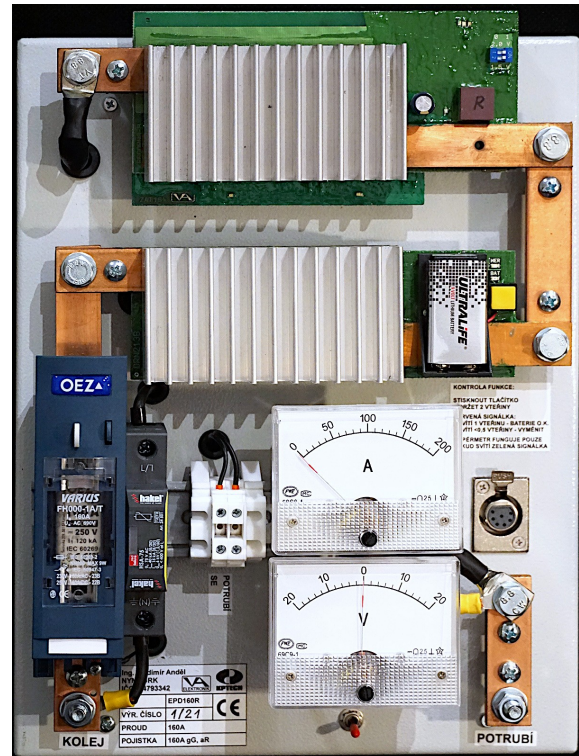
Pokud je kolej proti zemi kladná, je vlivem bludných proudů kladná i okolní zem a tedy potrubí je proti zemi záporné, polarizovaná drenáž proud nevede.

Princip regulace proudu

Při proudu přesahujícím 100A a rozdílovém napětí kolej-potrubí 10V by byl ztrátový výkon regulátoru okolo 1 KW a to by kladlo značné nároky na chlazení. Pokud by byla regulace impulzní a před drenáží by byla zapojená tlumivka pro potlačení střídavé složky, ztrátový výkon drenáže by byl stejný, jako při lineární regulaci.

Drenáž EPD160R proto využívá specifické vlastnosti potrubí uloženého v zemi. Potrubí je izolované obvykle asfaltem, který je po delší době porézní a nasáklý vlhkostí. To vytváří svodový odpor proti zemi. Potrubí je obvykle uloženo v ulici v souběhu s tramvajovými kolejemi, což vytváří indukčnost.

Obvod mezi kolejí a potrubím tvoří v principu vysoce ztrátové vedení. Jeho parametry určuje indukčnost na metr délky, svodový odpor potrubí proti zemi na metr délky a (podélný) odpor potrubí. Ve vzdálenosti, kde již vliv odporu potrubí převažuje nad svodovým odporem vzdálené oblasti, se již vzdálená část přestává uplatňovat a potrubí můžeme zjednodušeně považovat za

nekonečné. Potrubí má dané elektrické parametry, na které jeho další prodlužování nemá vliv a v této vzdálenosti též zaniká vliv drenáže na potenciál potrubí, drenáž má omezený dosah.

Střídavé parametry potrubí jsou určeny převážně indukčností vedení tvořeného souběhem koleje a potrubí a tlumícím svodovým odporem potrubí. Potrubí uložené ve vzdálenosti 5 m od kolejí má indukčnost okolo 2 mH/km a svodový odpor v desetínách ohmu na kilometr. Kmitočet 300 Hz z regulátoru drenáže se utlumí už po stovkách metrů a dále teče pouze stejnosměrná složka proudu.

V okamžiku rozepnutí proudu se na indukčností potrubí vytvoří napěťová špička. Většina její energie se spotřebuje v zemi na svodovém odporu potrubí a jen menší část na ochranných obvodech v drenáži. Drenáž EPD160R s jmenovitým proudem 160 A proto může být proto montována i do plastové nevětrané skříně. Malá indukčnost v drenáži slouží pouze pro odrušení a pro koordinaci přepětových ochran.

Napájení drenáže

Drenáž EPD160R je napájena z lithiové primární (nenabíjecí) baterie a její nízká spotřeba 2 μ A v klidovém stavu umožňuje dosažení životnosti baterie 10 let. Drenáž v propustném směru spíná až při dosažení napětí 25 mV. Napájecí měnič z úbytku 25 mV vytváří napájení pro další části a umožní start regulátoru proudu ve startovacím nízkopříkonovém režimu. Regulátor rozpínáním výkonového obvodu vytvoří dostatečný výkon pro své napájení v provozním režimu.

Měření proudu a kontrola baterie

V základním provedení drenáže EPD160R je proud měřen bez bočnicku, z napěťového úbytku na měděném přívodním pásku. Měřicí zesilovač nepracuje trvale, příliš by vybíjel baterii. Zapne se stisknutím testovacího tlačítka a měří po dobu asi 3 minut. Zároveň se stisknutím tlačítka testuje napětí baterie.

Pokud je drenáž vybavena bočnickem pro připojení dálkového sledování, měří proud trvale.

Funkce přepětové ochrany

Drenáž EPD160R je určena pro městské prostředí, kde se neočekává přímý úder blesku do kolejí. Má proto na vstupu pouze varistorový svodič přepětí s odolností 15KA 8/20 μ s. Jako další stupeň ochrany slouží výkonové tranzistorové spínače drenáže. Tlumivka na přívodu a kapacita paralelně s spínači při výskytu přepětí omezí strmost nárůstu napětí tak, aby spínač mohl sepnout dříve, než napětí překročí přípustnou mez. Impulzní zatížitelnost spínače je 6 KA/20 μ s, což drenáž v součinnosti s varistorovým svodičem přepětí spolehlivě ochrání.